

ACTIVITEITEN VERSLAG 2021

PRINSES CHRISTINA
CONCOURS

INLEIDING

Blijven doen wat je hebt beloofd, ondanks uitdagingen die op je pad komen. Zo zou je in één zin het jaar 2021 voor het Prinses Christina Concours kunnen samenvatten. In een jaar dat voor de tweede keer op rij grotendeels werd gedomineerd door de pandemie, is dat een prestatie waar we trots op zijn. De grootste belofte die we al vele jaren doen, is het bieden van een uniek podium. Want aan de wereld laten zien wat je al kunt op jouw instrument, is gewoon heel erg leuk en bovendien heel leerzaam. En wat we ons als Prinses Christina Concours in 2021 nog eens extra hebben gerealiseerd, is dat dat “unieke podium” vele vormen kan hebben. In tijden van maatschappelijke beperkingen heeft deze gedachte ons de ruimte gegeven om te experimenteren; online, met videoproducties, met scripts, reizende reporters en nog veel meer. Gooiden we daarmee alles overboord dat voor ons bekend was? Gelukkig niet, want na 55 jaar PCC borduren we nog altijd voort op wat bewezen werkt, analoog én digitaal. Onze aanpak rondom het inzetten van juryleden en het faciliteren van jurygesprekjes, ons rijke aanbod aan prijzen, of meer algemeen, het bieden van een veilige en enorm leuke muzikale ervaring. Het zat er in 2021 allemaal in!

Hebben we in 2021 dan alles gedaan wat we van plan waren of hebben beloofd? Helaas niet. Sommige zaken bleken echt onmogelijk tijdens en rondom de lockdowns. Zo stond alles klaar voor meer dan 300 concerten met de Classic Express, wilden we met veel tromgeroffel vijf live evenementen organiseren in het kader van de PCC Academy en hoopten we op een bruisend en rijk cultureel leven waarin onze prijswinnaars een mooi aandeel konden hebben. Net als bij veel collega-organisaties werden ook wij geregeld ingehaald door de snel escalerende maatregelen. Waar ik trouwens zo terugkijkend enorm veel bewondering voor heb, is dat mijn collega's en onze vaste groep van freelancers zich niet uit het veld lieten slaan en telkens weer nieuwe oplossingen vonden. Dat we onszelf hierbij soms vergaloppeerden door altijd de hoogste kwaliteit te willen leveren, is een les die we meenemen naar het nieuwe jaar. Ik zeg het hier maar fluisterend, maar soms is een 8 ook goed genoeg...

In dit activiteitenverslag leest u over alle projecten die we in 2021 uitvoerden, hoe dit financieel uitpakte en welke impact we maakten met geld van overheden, private financiers en onze donateurs. Bijzonder om hierbij te vermelden is de coronasteunpakketten die we via het Fonds voor Cultuurparticipatie mochten ontvangen. Die aanvullende subsidie heeft ervoor gezorgd dat we onze organisatie draaiende konden houden, in versneld tempo konden digitaliseren en door konden bouwen aan onze belofte van dat unieke podium. Die steun heeft ook gezorgd voor een financiële buffer voor 2022 en verder, zodat we ook in de toekomst niet plotseling op de rem hoeven te trappen.

Er heerst binnen onze organisatie een groot verantwoordelijkheidsbesef om de investeringen die we nu doen in digitalisering, de komende jaren ook echt te laten renderen. Daarom kijk ik ook graag alvast vooruit naar 2022 en 2023. Hybride concoursen dragen overduidelijk bij aan een groot, uniek podium voor onze deelnemers. Ons online bereik is in twee jaar tijd verzesvoudigd, afgaand op de statistieken. Tegelijkertijd werkte digitalisering van het concours voor sommige muzikanten drempelverlagend, omdat de stap naar het fysieke concours voor hen nog te groot of spannend was. Die feedback heeft ons geïnspireerd om door te gaan op het pad van laagdrempelige deelname en een zo positief mogelijke leerervaring. Tutorials over hoe voor te bereiden op een concoursdeelname, een grotere rol voor onze inspirerende juryleden en het vergroten van ons publiek dat het heerlijk vindt om van dichtbij de deelnemers te volgen: het zijn allemaal ingrediënten die kansen bieden voor het nieuwe jaar. Wij hebben er zin in!

Alexander Buskermolen
Directeur

PRINSES CHRISTINA CONCOURS

Nassauplein 29
2595 EC Den Haag
info@christinaconcours.nl
www.christinaconcours.nl

Missie

Wij begeleiden kinderen en jongeren bij de ontwikkeling van hun muzikale talent. Wij bieden hen een podium om zich te meten, ervaring op te doen en te schitteren. Zo inspireren zij elkaar en anderen.

Visie

Het Prinses Christina Concours gelooft in de kracht van muziek. Wij willen kinderen en jongeren stimuleren en ondersteunen in hun muzikale ontwikkeling. Zo voeden wij de wortels van het Nederlandse muziekleven.

Waarden

We maken muziek toegankelijk. We vinden dat ieder kind, ongeacht de sociale of culturele achtergrond, muziek moet kunnen maken en zijn of haar muzikale talent moet kunnen ontwikkelen.

We zien kinderen graag sprankelen. In onze activiteiten doen we er alles aan om voor kinderen een prettige en veilige omgeving te creëren, waarin zij in muzikaal opzicht het beste uit zichzelf kunnen halen en zich kunnen laten zien.

We willen de waarde van muziek doorgeven. Voor kinderen zijn jonge muzikanten het meest inspirerend. Door concerten en ontmoetingen te organiseren, willen we zoveel mogelijk kinderen enthousiast maken voor muziek en laten zien hoe leuk het kan zijn om muziek te maken.

INHOUD

Directie, bestuur en staf	5
Positionering: via de breedtesport naar de topsport	7
Toelichting op de verrichte activiteiten in 2021	8
Classic Express	9
De Muziekwedstrijd	12
Prinses Christina <i>Klassiek</i> Concours	14
Regionale Muziekdagen	16
Prinses Christina <i>Jazz</i> Concours	18
De PCC Academy	20
Concerten en Nazorg	22
Statistieken Marketing en Communicatie	24
Financiële samenvatting	26
Exploitatieresultaat	26
Financiële positie	28
Reflectie	29
Reflectie op ondernemerschap	29
Reflectie op monitoring en evaluatie	29
Reflectie op Governance Code Cultuur	29
Reflectie op Code Diversiteit en Inclusie	30
Reflectie op de Fair Practice Code	30
Code Kinderbelang	31
Bijlage 1: Begunstigers	32
Bijlage 2: Samenwerkingspartners	33
Bijlage 3: Concerten Classic Express	34
Bijlage 4: Deelnemers per provincie	35
Stichting Vrienden Prinses Christina Concours	35

Activiteitenverslag 2021

Juni 2022

Vormgeving: Rens Dekker

Fotografie: Rens Dekker, MajankaFotografie

Redactie: Margreet van Litsenburg

Eindredactie: Ilonka Kolthof

DIRECTIE, BESTUUR EN STAF

Hoofd- en relevante nevenfuncties bestuursleden en directie

Mevrouw H. Taat, voorzitter

- Voorzitter deeljury VO Excellente Scholen
- Lid bestuur Vereniging Vrienden van het Lied
- Voormalig rector Utrechts Stedelijk Gymnasium
- Voormalig voorzitter Stichting het Zelfstandig Gymnasium

Mevrouw E. van Rappard, secretaris

- Eigenaar/oprichter ismu – bureau voor merken
- Marketingstrategie
- Oprichter MeetingMasters Online
- Voorzitter Stichting Dorpshuis Schellingwoude

De heer J. de Boer, penningmeester

- Managing Director Masterdam

De heer M.E. Brinkhorst, lid

- Managing Director Morgan Stanley
- Board member van American Chamber of Commerce

De heer M.B.W. Brenninkmeijer, lid

- Voormalig voorzitter Cofra Holding

Mevrouw A. Scholten, bestuursondersteuning

- Advocate De Brauw Blackstone Westbroek N.V

De heer S.A. Tepl

- Algemeen & artistiek directeur Residentie Orkest Den Haag
- Docent altviool & kamermuziek Conservatorium van Amsterdam
- Lid bestuur Praemium Erasmianum
- Adviseur Prins Bernhard Cultuurfonds
- Adviseur Nationaal Muziekinstrumenten Fonds

De heer A.J. Buskermolen, directeur

- Penningmeester Stichting Muziekspektakel
- Bestuurslid Stichting Vrienden Jeugdorkest Nederland

5

STAF

Alexander Buskermolen, directeur

Iris van den Akker, zakelijk manager

Mary-Ann Kamps, fondsenwerving en relatiebeheer

Rianne Weide, office manager (tot 1 april 2021)

Isabel Weststrate, office- en relatiemanager

Elizabeth van Pesch, trainee fondsenwerving (per 1 maart 2021)

Artistieke ontwikkeling

Wytske Dijkstra

Cathelijne Noorland

Willemijn Knöedler (per 31 juli 2021)

Sabine Torrico-Poesz

Productie

Wouter van Steenbrugge

Janneke Groot (tot 1 augustus 2021)

Merel de Bruin (per 15 juni 2021)

Marketing en communicatie

Marc Newsome (tot 1 december 2021)

Miriam Triesschijs (tot 1 april 2021)

Raoul Wijsma (per 10 mei 2021)

Irene Bloemink (per 22-10-2021)

Ondersteuning

Julia Kortekaas

Daniël Tibben

Valentina Blange (per 22 september 2021)

Sanne Bakker (stagiaire en oproepkracht)

Michael van Dijk (per 1 oktober 2021)

An infographic map of the Netherlands, colored in shades of green and brown, with a large black abstract shape in the background. Red and yellow dots are placed on the map, connected by lines to text boxes. The text boxes are red and yellow, containing information about various music programs. The programs are: Prinses Christina Klassiek Concours, Prinses Christina Jazz Concours, Prinses Christina Compositie Concours, Classic Express, De Muziekwedstrijd, and PCC Academy. The text boxes are arranged around the map, with lines connecting them to specific locations on the map.

Prinses Christina *Klassiek* Concours

355 ingezonden video's
24.253 publieksstemmen

Nationale Finale live in Gasthuis
Leeuwenbergh Utrecht

Prinses Christina *Jazz* Concours

Digitale voorselecties
2750 publieksstemmen
Live finale in BIMHUIS Amsterdam

Prinses Christina *Compositie* Concours

Om het jaar

Classic Express

530 podiumbeurten voor prijswinnaars
Met **191 concerten** in de Classic Express
bereikten we **4726 basisschoolleerlingen**

De Muziekwedstrijd

524 ingezonden video's
77.356 views
546 deelnemers uit 14 provincies

PCC Academy

5 workshopdagen
45 individuele deelnemers

POSITIONERING

VIA DE BREEDTESPORT NAAR DE TOPSPORT

Het PCC hanteert al jaren de slogan: meedoen is belangrijker dan winnen. Dat principe komt tot uiting in de diversiteit van onze activiteiten en de wijze waarop we die vormgeven. We zien echter ook dat de meeste marketinginspanningen naar onze prijswinnaars gaan. Dus zijn we er nu voor de top- of meer voor de breedtesport? Ons antwoord: allebei! Dat blijft wel een spanningsveld waar we continu op reflecteren. Met activiteiten als de concoursen en de PCC Academy richten we ons op talentontwikkeling. Aan de andere kant bereiken we met de Classic Express en De Muziekwedstrijd een brede en diverse doelgroep van met name jonge kinderen. De kracht en het unieke van onze organisatie zit in het verbinden van deze twee 'pijlers'. Wij geloven dat het ene niet zonder het andere kan. De inspirerende top van de piramide jaagt de breedte aan. En de brede onderlaag maakt dat er überhaupt toptalent kan ontstaan, naast dat we bijdragen aan het concertpubliek van de toekomst. Via de topsport naar de breedtesport is dus ook waar.

We hebben in 2021 binnen het veld van muziek-educatie en talentontwikkeling gesprekken gevoerd op individueel en organisatieniveau en zetten die door in 2022. We hebben ons mede door die gesprekken gerealiseerd dat als het PCC ook in de toekomst voldoende deelnemers wil bereiken en jonge mensen wil inspireren, we de hele keten van talentontwikkeling moeten betrekken bij onze activiteiten. De rol van de muziekdocent is hierbij essentieel. Die bepaalt uiteindelijk of een leerling meedoet aan een van onze concoursen of andere projecten. We hebben het afgelopen jaar de eerste stappen gezet om de relatie met muziekdocenten te versterken, bijvoorbeeld door contacten te intensiveren en bereikbaar te zijn voor vragen en feedback. Er was een aantal regionale muzikdagen gepland voor muziekdocenten. Helaas vielen deze evenementen in 2021 in het water, maar in 2022 pakken we dit opnieuw op. Hiervoor zijn inmiddels samenwerkingen gestart met Cultuurconnectie, Méér Muziek In De Klas, het LKCA en Kunstloc Brabant. Onze reeds bestaande samenwerking met Phoenix Cultuur wordt voortgezet. Tot slot zijn we voornemens om rondom de concoursen meer waarde te bieden aan de gemiddelde amateurmuzikant en iets minder de focus te leggen op toptalent.

In toenemende mate werkt het PCC samen met Méér Muziek In de Klas, om de gezamenlijke inspanningen rondom muziekparticipatie te versterken en het bereik van onze activiteiten te vergroten. In de komende jaren komt die samenwerking verder tot uiting in De Muziekwedstrijd en mogelijk in een vernieuwd Kies Je Instrument.

Een direct gevolg van corona is dat de meeste activiteiten alleen online konden plaatsvinden, iets waar niet alle muziekdocenten enthousiast over waren. In 2021 hebben wij met diverse docenten contact gezocht die eerder meestal leerlingen opgaven voor het Klassiek Concours. Een aantal gaf aan dat zij liever wachten tot het concours weer live kan plaatsvinden, omdat zij dat waardevoller vinden. Sommigen vonden een online concours wel waardevol, maar lieten hun leerlingen niet meedoen omdat hun eigen concoursvoorbereiding onvoldoende was. In de lockdowns mochten immers geen voorspeelmomenten georganiseerd worden, als try-out voor deelname aan het concours. Desondanks noteerden we in 2021 maar liefst 390 deelnemers aan het Klassiek Concours. Het steeds later inschrijven voor onze concoursen ziet de organisatie wel als risico, omdat het lastig inschatten is wat wij aan aanvullende acties moeten opzetten om tot een zo groot mogelijk deelnemersveld te komen. Hierin zien wij een parallel met de kaartverkoop in de professionele kunsten: het keuzegedrag van de concert- en theaterbezoeker is door corona fundamenteel veranderd.

**TOELICHTING
OP DE VERRRICHTTE
ACTIVITEITEN IN 2021**

DE CLASSIC EXPRESS

In de Classic Express, onze rijdende concertzaal, komen veel kinderen voor het eerst in contact met klassieke muziek. Hier treden oud-prijswinnaars op voor kinderen in de basisschoolleeftijd, zowel uit het regulier als het speciaal onderwijs. Voor jonge musici is optreden in de Classic Express een belangrijk leerproces, mede dankzij de trainingen die het PCC hen geeft. Zij leren veel van deze interactieve optredens, waar samenspel, presentatie en didactische vaardigheden geoefend worden. Vanwege hun jonge leeftijd spreken zij het publiek van basisschoolkinderen makkelijk aan. Ook het programma met korte muziekstukjes – niet alleen Vivaldi, maar ook reclamedeuntjes en filmmuziek – maakt een concertbezoek toegankelijk en laagdrempelig.

De doelgroep van de Classic Express is 4-12 jaar. Onze rijdende concertzaal bezoekt scholen in het regulier en het speciaal onderwijs en in asielzoekerscentra, in stad en regio, en in wijken met verschillende sociaaleconomische achtergrond. Gemiddeld worden er jaarlijks zo'n 300 concerten gegeven, maar in 2021 waren dat er toch nog 191, na een jaar plannen, herplannen, verzetten en overleg met onder meer scholen en gemeentes. Veel projecten van het PCC konden online doorgang vinden, maar voor de Classic Express was dit onmogelijk. Het kostte opnieuw veel tijd om binnen een korte tijdspanne te reageren op nieuwe maatregelen en de scholen opnieuw te benaderen. Dat scholen soms andere prioriteiten hadden, begreep het PCC maar al te goed. Tegelijkertijd zagen we hoe de kinderen meer dan ooit konden ontspannen bij de concerten en genoten van de muziek.

In de garage

In december 2020 kwam de Classic Express per direct stil te staan vanwege een nieuwe lockdown. Hoewel de basisscholen in februari 2021 weer open gingen, was er zoveel onzekerheid omtrent de ontwikkeling van het virus dat scholen zelfs geen afspraak voor later in het jaar wilden maken. Pas in juni ging de samenleving met inachtneming van de 1,5 meter-maatregel weer open. Nog steeds was er geen perspectief voor de Classic Express, ondanks de goede ventilatie, het schoonmaakprotocol en de in 2020 aangeschafte luchtzuiveringsinstallaties: amateurmusici mochten namelijk nog steeds niet optreden.

Omdat de Classic Express toch in de garage bij Movico (het bedrijf waar we de truck leasen) geparkeerd stond, wilden we graag de kussens opnieuw laten bekleden. Dat lukte eerst niet, omdat we niet bij de truck konden komen die achter in de hal helemaal ingebouwd stond tussen andere vrachtwagens die niet konden rijden. Later in het jaar is een nieuwe poging gedaan om de bekleding te vervangen.

“Suggestie: een tweede en derde Classic Express in Nederland. Dit gun je elk kind ieder jaar. Tijdens het concert zei een jongen verbaasd dat hij de muziek door zijn hele lichaam voelde, en vroeg vervolgens aan de pianist of dat normaal was en of hij dat ook weleens had.”

Basisschool Goor

Weer onderweg

Half juni mochten onze prijswinnaars volgens de richtlijnen van de overheid weer optreden en werden er direct twee concertdagen gepland in samenwerking met het Bachfestival Dordrecht. De concerten werden bezocht door kinderen uit het regulier en speciaal basisonderwijs, die in gemengde groepen naar de concerten gingen. Een school in Delft waarmee we al langer contact hadden, wilde ook graag voor de zomervakantie concerten inplannen. In de eerste week van juli gaven we daar maar liefst 17 concerten. Hiervoor werd de trailer geplaatst op een parkeerterrein naast een woon-zorgcomplex voor ouderen, waar we in de aula nog een extra concert hebben gegeven. Dat kon helaas niet in de Classic Express zelf door de coronamaatregelen en de kwetsbaarheid van deze groep mensen.

Voor de periode na de zomervakantie hebben we de toezeggingen van diverse begunstigers bekeken en bepaald naar welke gebieden we nog moesten afreizen om deze beloften te verzilveren met concerten. Het streven dat het PCC voor ogen had bij aanvang van 2021, om de concerten beter te verdelen over de provincies, werd losgelaten. We gingen hard aan de slag met het opnieuw benaderen van scholen waar eerder concerten geannuleerd waren. Met succes: het najaar was bijna volgepland, de herfst- en kerstvakantie uitgezonderd.

“Muziek, en ook klassieke muziek, is magie voor onze kinderen. Deze kinderen ‘beleven’ muziek in al haar vormen. Het overkomt ze en ze laten zich erdoor beroeren. Blijf vooral komen.”

Basisschool Speciaal Onderwijs Maastricht

Bijzondere concerten

Een bijzondere plaatsing was in Valkenburg. Deze plek werd in de zomer van 2021 getroffen door ernstige overstromingen; zo ook de school in het speciaal onderwijs die de Classic Express in september zou bezoeken. In samenwerking met de gemeente Valkenburg werd een veilige plek gevonden om de Classic Express te parkeren, en alle kinderen uit het speciaal en regulier onderwijs werden uitgenodigd om de 12 concerten te bezoeken. De scholen hebben hier enorm van genoten: zij konden deze afleiding goed gebruiken. Ook de concerten bij Auris de Weerklank, een school voor slechthorende kinderen, waren bijzonder. In de beslotenheid van de Classic Express, zo dicht bij de instrumenten, konden de leerlingen toch de magie van de muziek voelen... soms zelfs letterlijk.

De laatste concerten van het jaar liepen weer averij op door de komst van de omikronvariant in Nederland. De laatste plaatsingen van 2021 werden door scholen afgezegd en boekingen voor het nieuwe jaar bleven uit. Een week voor de kerstvakantie sloten alle scholen hun deuren en ging Nederland een nieuwe lockdown in. Desondanks hebben we in 2021 toch 137 concerten in het regulier onderwijs, 18 concerten voor gemengd regulier en speciaal onderwijs en 36 concerten in het speciaal onderwijs kunnen geven. Er waren 40 geannuleerde concerten. De Classic Express reed naar dorpen en naar steden in de provincies Friesland, Limburg, Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Holland, Gelderland, Zeeland en Overijssel.

“Er kwam een blinde jongen met een rolstoel naar binnen, die meteen overstuur raakte doordat het binnen zo anders klinkt (vanwege het akoestische systeem). We begonnen daarom met een langzaam stuk voor tuba en piano. Bij de allereerste klanken van de muziek werd deze jongen opeens rustig en dat bleef hij de rest van het concert. Ook de begeleiders waren verwonderd en emotioneel door deze gebeurtenis.”

Presentator Michel Xie

DE MUZIEKWEDSTRIJD

De eerste versie van De Muziekwedstrijd organiseerden we in 2015 en nog steeds is dit de leukste muzikale wedstrijd voor kinderen van 4-12 jaar. Deelnemers kunnen een filmpje uploaden van hun eigen muzikale optreden, met alle soorten muziek en met ieder instrument. Er zijn prijzen voor de beste musici, eervolle vermeldingen, er is een 'filmpje van de maand' en elke deelnemer krijgt een diploma met tips van de professionele jury. Via speciale 'challenges' kunnen deelnemers extra kwaliteiten laten zien.

Meedoen aan De Muziekwedstrijd kon van 20 februari tot en met 9 mei 2021. Tijdens deze editie kampten we opnieuw met coronamaatregelen, hoewel dit digitale en online concours gelukkig wel volledig kon doorgaan. Voor deelnemers was het lastiger om een filmpje op te nemen, doordat bijvoorbeeld scholen en repetitieruimtes gesloten waren. Marketingtechnisch was het een uitdaging om offline promotie te maken. Ook was het in 2021 niet mogelijk om een afsluitende Muziekdag te organiseren.

Nieuwe challenges

Eind 2020 en begin 2021 voerden we een aantal technische wijzigingen door. Zo werden in het beheersysteem en app enkele aanpassingen gedaan waarmee het beheer gemakkelijker werd en het mogelijk gemaakt werd om inzendingen te classificeren naar een aantal muziekstijlen. In 2021 hebben we geprobeerd de focus op meer dan alleen klassieke muziek te leggen. Wereldmuziekfilmpjes of inzendingen met een bijzonder instrument werden extra benadrukt. De challenges werden logischer: er was een MakersChallenge voor kinderen die zelf muziek componeren of op een zelfgemaakt instrument spelen; een TheaterChallenge voor kinderen die op een verrassende manier zichzelf presenteren en de SamenSterkChallenge voor kinderen die samenspelen.

Jury en prijzen

Ook in 2021 waren er twee jury's van professionele muzikanten betrokken bij De Muziekwedstrijd: een voorselectiejury en een hoofdjury. Er is voor deze opzet gekozen vanwege het hoge aantal inzendingen en

omdat we het belangrijk vinden dat iedere deelnemer een inhoudelijk rapportje krijgt over zijn/haar optreden. De voorselectiejury (12 juryleden, specialisten op diverse instrumenten en in verschillende muziekstijlen), bestaande uit afgestudeerde jonge 'rising stars' en met de nodige pedagogische ervaring, bekeken alle filmpjes en stelden een shortlist samen van ongeveer 30 filmpjes. De hoofdjury, bestaande uit bekende musici afkomstig uit zowel jazz, klassiek als pop, bekeek deze shortlist en kende alle deelnemers een eerste, tweede of derde prijs toe of een eervolle vermelding. Deelnemers en winnaars zijn via social media en een vrolijke bekendmakingsvideo met zangeres en hoofdjurylid Ntjam Rosie in het zonnetje gezet.

Cijfers

Aantal inzendingen: **524 filmpjes**

Aantal deelnemers: **546 deelnemers**

Totaal aantal views: **77.356**

Meest bespeelde instrumenten: **piano (218 keer)** en **viool (84 keer)**

"Ze hebben als gewone zesde klas zo'n ongelofelijke muzikale weg afgelegd. Maar helaas hebben ze dat dit jaar niet volop kunnen tonen. Alle optredens werden geannuleerd. Gelukkig was daar weer De Muziekwedstrijd die hen naast het dagelijkse plezier van het maken van muziek ook een optredmogelijkheid heeft gegeven."

Reactie muziekdocent

DE MUZIEK

WEDSTRIJD

KLASSIEK CONCOURS

Doel van het Klassiek Concours is om jongeren tussen de 12 en 19 jaar (zang tot 21 jaar) een uniek podium te bieden om zichzelf te laten horen en zien binnen de brede klassieke muziek. Prijswinnaars worden gedurende enkele jaren meegenomen in een uitgebreid talentontwikkelingstraject met de PCC Academy, vele concertmogelijkheden en aanvullende evenementen. Waar we in 2020 nog een grotendeels reguliere editie konden organiseren met vijf fysieke regionale concoursen, organiseerden we in 2021 de meest uitgekleepte versie van het Klassiek Concours. Deelnemers konden online een selectievideo inzenden en uiteindelijk kozen we 17 inzendingen voor de Nationale Finale. Dat heeft een mooi concours opgeleverd, maar de deelnemers misten de speelervaring voor publiek en voor de jury was het soms lastig om online de kwaliteit van de deelnemers te beoordelen.

Doordat alle regionale concoursen online plaatsvonden, was er geen limiet aan het aantal deelnemers per regio. Er waren dan ook meer deelnemers ten opzichte van 2020. Aanvankelijk hadden nog meer jonge muzikanten zich aangemeld, maar een aantal van hen stuurde geen video in. Als voornaamste reden hiervoor gaven zij aan ofwel zelf ziek te zijn, ofwel hun begeleiders, of dat het praktisch niet mogelijk bleek om samen te komen met begeleiders om te repeteren én het filmpje op te nemen. Daarnaast besloten sommige muziekdocenten dat zij hun leerlingen geen optimale concoursvoorbereiding konden bieden, omdat zij vanwege de lockdown geen try-outs konden organiseren.

Laagdrempelig concours

We ontvingen ook berichten van ouders en docenten dat een digitale selectieronde juist goed uitkwam. Muziekmakende jongeren snakten naar een doel om voor te studeren, vonden het leuk om filmpjes op te nemen en hun spel te vergelijken met dat van leeftijdsgenoten. Voor sommige deelnemers bleek het live voorspelen, zoals gebruikelijk is bij ons concours,

een te hoge drempel. De online voorrondes boden juist een bekende en veilige omgeving, waarin deelnemers konden wennen aan een echte concoursdeelname. De moeder van een jongen met een diagnose op het autistisch spectrum schreef ons vol trots dat haar zoon met plezier een filmpje had opgenomen en ingezonden. Concoursdeelname was voor hem eindelijk binnen bereik. We nemen dit mee in onze overwegingen voor het Klassiek Concours 2022.

Per regio kregen de deelnemers een plek op onze website. Publiek kon online stemmen voor de publieksprijs. Ook dit jaar kregen alle deelnemers een jurygesprekje, maar dan online. Deze gesprekken vonden veelal in de avonden en de weekenden plaats. Voor de regiofinales hebben we een videoproductie per regio gemaakt. Deze ging live op YouTube en Facebook, met de bekendmaking van de finalisten en de uitreiking van de publieksprijs. Iedere video had een regionaal karakter met verslaggeving van reporters Laura Lunansky en Lotte Pen, tevens oud-prijswinnaars van het PCC. Deze enorme (marketing) actie is in korte tijd op poten gezet.

Drie finale-avonden

We hebben de Nationale Halve Finale en de Nationale Finale samengevoegd en van de 391 deelnemers stroomden er 23 door naar de finale. Het ging in totaal om 17 inzendingen, met onder meer een zangensemble, een strijkkwartet en een pianotrio. Net als in 2020 werden er live opnames gemaakt van deze optredens in ConcertLab in Utrecht, waar de jury ook bij aanwezig was. Deze optredens zijn later verspreid over drie avonden in mooie videomontages uitgezonden. De 'finale' werd afgesloten met een prijsbekendmakingsfilm waarin H.K.H. Prinses Margriet een belangrijke rol speelde. Zij sprak speciaal voor de eersteprizewinnaars een videoboodschap in.

Directeur Alexander Buskermolen en juryvoorzitter Francis van Broekhuizen zochten de eersteprizewinnaars zelfs thuis op. Deze bezoeken zorgden voor blijde en enthousiaste gezichten en leuke reacties - precies waar we op hoopten. Een ander deel van de prijswinnaars werd online via Zoom op de hoogte gesteld van de gewonnen prijzen. De vier filmproducties werden als premières op YouTube uitgezonden, om de sfeer te creëren van een live televisie-uitzending. Met een nieuw geformuleerd

marketing- en communicatieplan werden de vier uitzendingen zoveel mogelijk gepromoot, om de impact van de finale-optredens zo groot mogelijk te laten zijn.

De online aanwezigheid van het PCC heeft het publieksbereik enorm vergroot. Het websitebezoek is verzesvoudigd. In de eerste week van de finale-uitzendingen is iedere video 2.000 tot 3.500 keer bekeken. De prijsuitreiking werd ongeveer 3.000 keer bekeken. De vraag is nu of we deze positieve ontwikkeling in 2022 kunnen omzetten naar een grotere fysieke betrokkenheid van het publiek. Lukt het om deze mensen te verleiden om, aanvullend op de online concoursbeleving, ook naar de zaal te komen?

Cijfers

Aantal deelnemers: **391**

Aantal ingezonden filmpjes: **354**

Regio met de meeste deelnemers: West 1 (Rotterdam) met **107 inzendingen**

Aantal unieke kijkers prijsbekendmakingsvideo: **3.100**

Totaal aantal publieksstemmen in zes regio's: **24.253**

REGIONALE MUZIEKDAGEN

In 2021 was het de bedoeling dat we bij vier van onze regionale concoursen een Regionale Muziekdag zouden organiseren. Tijdens deze bijeenkomsten wilden we in gesprek gaan met regionale partners op het gebied van muzikeducatie en talentontwikkeling, om samen te bekijken hoe we kinderen en jongeren nog beter kunnen bedienen als het gaat om muziekonderwijs. Hiervoor hebben we in 2019 al een pilot georganiseerd in CHV Noordkade in Veghel, toen onder de naam Dag van de Toekomstmuziek. In 2021 hebben we vastgesteld dat we onze ambitie moeten herformuleren. We constateerden namelijk enkele significante hindernissen.

Zo hebben de coronamaatregelen een enorme impact gehad op het culturele leven in ons land. Dat gold niet alleen voor de professionals, maar juist ook voor de amateurkunsten. Muziekverenigingen lagen stil, er mocht niet worden gerepeteerd, muzieklessen gingen niet door en online lessen waren zelden een succes, zo leerde een rondgang langs muziekdocenten. Voor ons initiële plan was het noodzakelijk veelvuldig contact te hebben met de besturen van amateurkunstorganisaties, vrijwel altijd gerund door vrijwilligers. Ook zij hadden hun handen vol om de vereniging overeind te houden, en waren niet beschikbaar voor samenwerkingen. Waarvoor wij overigens alle begrip hadden.

Met de grote onzekerheden die de coronacrisis in 2021 veroorzaakte, is de sector erg naar binnen gekeerd geraakt en was er geen enkele basis voor de Regionale Muziekdagen. Met deze ervaringen in gedachten hebben we de doelgroep voor toekomstige Regionale Muziekdagen meer toegespitst op de muziekdocenten. Ook zij hebben het zwaar te verduren gehad tijdens en na corona. Daarnaast zijn deze docenten uiteindelijk de leveranciers van onze deelnemers, en zien we een potentiële win-win situatie ontstaan bij samenkomsten die we als PCC organiseren. Dat leggen we hieronder verder uit.

Eind 2021 zijn we gestart met de voorbereidingen voor vier Regionale Muziekdagen in 2022, gekoppeld aan onze concoursregio's Noord (Groningen), Oost

(Enschede), Zuid 1 (Veghel) en Zuid 2 (Maastricht). De Regionale Muziekdagen in Noord, Oost en Zuid 2 worden in een online Zoom-format georganiseerd, ondersteund door creative consultancybureau Cornelis Serveert en professioneel geregisseerd. De Regionale Muziekdag Zuid 1 vindt plaats als live evenement en in samenwerking met onze partner CHV Academy, Circle of Talent (een initiatief van Phoenix Cultuur Meierijstad).

Waar voor de pilot in 2019 nog een brede groep professionals werd benaderd, van muziekschool en muziekvereniging tot beleidsmakers en uitvoerende musici, leggen we in 2022 de focus op 'de muziekdocent'. Hiermee bedoelen we alle muziekdocenten die als zzp'er werken, verbonden zijn aan een muziekschool of actief zijn in het verenigingsleven van de blaasmuziek (en slagwerk). In plaats van zelf al deze contacten te onderhouden, organiseren we ons via samenwerkingen met Cultuurconnectie, het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA), Méér Muziek in de Klas én de grotere provinciale cultuurkoepels. Met deze laatste partijen zit het PCC al in een gezamenlijke culturele basisinfrastructuur. In de periode 2021-2024 is dit het geval in Overijssel (Enschede) en Limburg (Maastricht). In de andere regio's zijn we financieel afhankelijk van projectsubsidies om de Regionale Muziekdagen mogelijk te maken. We hopen in 2023 de concoursregio's West 1 en West 2 ook te bedienen, mits dit financieel wordt gefaciliteerd.

We maken ons sterk voor een rijke samenwerking binnen de muzikeducatie – met een focus op buitenschools – en talentontwikkeling en zoeken proactief het gesprek op. Ons succes staat of valt met de manier waarop we ons organiseren en of we slim kunnen samenwerken. We hebben er vertrouwen in dat we de Regionale Muziekdagen de komende jaren kunnen uitbouwen naar edities waarmee we een bredere doelgroep bereiken. De kern blijft wel het contact met de muziekdocenten. Die blijven voor een muziekconcours als het PCC de belangrijkste partner en waarborgen voor een groot deel de continuïteit van ons werk.

PRINSES CHRISTINA JAZZ CONCOURS

In september 2021 startte de digitale voorselectie voor het Jazz Concours, ons tweejaarlijkse concours voor jazzmuzikanten tussen de 12 en 21 jaar. Deelnemers konden een selectievideo insturen die vervolgens werd beoordeeld door een jury van professionele muzikanten. Op 14 november was de finale in het BIMHUIS in Amsterdam, die tot onze grote vreugde live kon plaatsvinden. Het was een heuse festivaldag, met optredens van de finalisten, een workshop, een kennissessie en optredens van professionele artiesten.

Doelstelling van deze editie was om een onbeperkt aantal jonge jazzmuzikanten in heel Nederland een (online) podium te bieden en te stimuleren om muziek te (blijven) maken. Vanwege het feit dat de voorselectie online werd georganiseerd, hadden we geen last van beperkende maatregelen. Daarnaast was er geen limiet aan het aantal deelnemers. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren, waar de selecties live plaatsvonden en steeds gauw vol zaten. Naast jazz werd de focus gelegd op aanverwante stijlen van het genre zoals soul en funk, en verschillende vormen van wereldmuziek zoals bossa nova, samba en latin. Dit zagen we terug in verschillende selectievideo's van onder meer een tarspeler. In de finale speelde violiste Eva van der Sterren (publieksprijswinnaar) een eigen, geïmproviseerde versie van een Pools wereldmuziekstuk.

Festivaldag

Aan het Jazz Concours namen in totaal 37 deelnemers (meer dan de verwachting die was uitgesproken) en vier bigbands deel, met een totaal aantal van ongeveer 180 deelnemers. Zeven kandidaten werden geselecteerd voor de finale op 14 november. Deze finaledag bestond uit drie onderdelen; een ochtendprogramma met de live voorselectie van de vier bigbands, en een

middagprogramma met een workshop van componist Martin Fondse, een kennissessie van New Amsterdam Jazz en diverse optredens van professionals. In de avond vond de live finale plaats in een uitverkocht BIMHUIS. Via de livestream bereikten we veel extra publiek, dat door corona of andere omstandigheden niet in de gelegenheid was om er live bij te zijn.

Prijzenregen

De jury bestond uit Alexander Buskermolen (directeur PCC, secretaris), Daan Herweg (piano), Nick Caris (trombone), Joyce-Lou van Ras (zang), Maurice Rugenbregt (gitaar) en Maite Hontelé (trompettist). Radiopresentator/producer en muzikant Co de Kloet nam het voorzitterschap voor zijn rekening. Ook de Italiaanse pianist Dado Moroni was aanwezig. Uit zijn naam werd een masterclass-prijs uitgereikt. Alle prijzen werden door de jury gematcht met de finalist die het meeste baat zou hebben bij de inhoud van de prijs. Het uitgebreide prijzenpakket (meerdere prijzen per winnaar/finalist) is een van de redenen waarom een deelname aan het Jazz Concours zo'n meerwaarde heeft, omdat deze prijzen een enorme boost geven aan de muzikale ontwikkeling van een finalist.

Cijfers

Er werd **2750** keer gestemd voor de publieksprijs, waarvan **669** keer op prijswinnaar Eva van der Sterren; ze won met maar liefst meer dan **300 stemmen** van de nummer 2.

Met **260 man publiek** was het BIMHUIS uitverkocht. In totaal keken er **2700** mensen naar de livestream via YouTube.

PCC ACADEMY

Eind 2020 zijn we gestart met de PCC Academy. Hiermee komen we specifiek tegemoet aan de sterke vraag vanuit het professionele werkveld naar extra competenties. Musici van nu en morgen moeten significant meer kunnen dan voorheen. Daarom is de PCC Academy in het leven geroepen: een programma om een bijdrage te leveren aan een duurzame muzikale loopbaan voor onze prijswinnaars én om die jonge talenten een bewuste keuze te laten maken of zij de muzikale beroepspraktijk in willen. Het PCC vindt dat die extra competenties al vóór aanvang van de kunstvakopleiding aangereikt moeten worden. Daarna kunnen de conservatoria een vervolg geven aan de verdere ontwikkeling. Ook wil het PCC brede creativiteit stimuleren om de laureaten te helpen een uniek artistiek profiel op te bouwen.

De doelgroep voor de PCC Academy bestaat uit alle regionale finalisten van het Klassiek Concours, de finalisten van het Jazz Concours (solisten en bandjes), finalisten van het Compositie Concours en enkele winnaars van De Muziekwedstrijd (uit de extra editie van 2020). De laureaten (12-24 jaar) kunnen drie jaar lang dit traject volgen. Ze volgen lezingen, trainingen en workshops en doen mee aan bijzondere cross-over projecten, zodat zij beter voorbereid hun keuze kunnen maken voor de professionele muziek, of juist voor een ander soort carrière.

Workshops

Eén van de uitgangspunten van de PCC Academy is om grotendeels vraaggestuurd te werken, om maximale impact te creëren voor de deelnemers. Als voorbereiding op de Academy hield het PCC eind juni 2020 een enquête onder ongeveer 100 laureaten en werd een aantal prijswinnaars uit de periode 2010-2020 geïnterviewd. Hun ervaringen komen terug in de diverse workshops. Deze vinden op verschillende locaties in Nederland plaats. De PCC Academy zelf is opgezet als meerjarig experiment. Het hele curriculum wordt nadrukkelijk niet in beton gegoten; na elke workshopdag wordt er geëvalueerd en geoptimaliseerd.

Voor 2021 stonden vijf workshopmomenten gepland, waarvan er vier online en één fysiek zijn doorgegaan. Het liefst doen we dit in de toekomst enkel fysiek, zodat we een community kunnen vormen met ontmoetingsmomenten voor gelijkgestemden. De online workshop Concertpraktijk bestond uit twee delen, waarin een programmeur en een marketeer van TivoliVredenburg deelnemers vertelden waar zij op letten bij het boeken van een programma en een artiest. Vervolgens gingen de deelnemers aan de slag met de huiswerkopdracht: een nieuwe biografie schrijven waarin zij hun unieke programma voor het voetlicht brengen.

Prijswinnaars van het Klassiek en Compositie Concours ontmoetten elkaar tijdens een workshopdag over hedendaagse muziek. Jonge pianisten kregen een rondleiding in het atelier van Firma Snel, de vleugelleverancier van alle PCC-finales. De eerste live bijeenkomst van de PCC Academy stond in het teken van improvisatie, een uitdaging voor de deelnemers die allen een klassieke achtergrond hadden. Daarna volgde een workshop podiumpresentatie waar deelnemers oefenden met het op- en afkomen van het podium.

Samenwerkingen

In 2021 werkte het PCC samen met een aantal partijen uit de podiumkunsten: Gaudeamus Muziekweek, TivoliVredenburg, Firma Snel, Conservatorium van Amsterdam, BIMHUIS en New Amsterdam Jazz, en met workshopdocenten Maartje Meijer (pianiste, zangeres en componiste), Yorick Stam (theaterregisseur) en Kim Bosch (hoboïste). Dit zijn relatief veilige keuzes geweest qua curriculum en we hebben hiermee nog niet de voorgenomen stap gezet om professionals van buiten de podiumkunsten of zelfs buiten de cultuursector te betrekken bij de PCC Academy. Een en ander was ook een gevolg van de coronabeperkingen, maar we zijn ervan overtuigd dat de leerervaringen van deelnemers meer impact hebben als er bijvoorbeeld sprekers uit het bedrijfsleven, onderwijs, zorg en politiek worden betrokken bij de PCC Academy. Een artistieke carrière kan alleen duurzaam zijn als deze breed in de maatschappij verankerd is. Met hernieuwde energie zet het PCC zich hier in 2022 verder voor in.

“Ik vond het vooral nuttig voor jonge mensen zoals ik; je hebt dan een beter idee van hoe je in de toekomst goed met zalen kan samenwerken omdat je op de hoogte bent van wat voor afwegingen er achter de schermen worden gemaakt.”

Violist Menno Verloop over de
workshop Concertpraktijk

CONCERTEN EN NAZORG

Nazorg betekent bij het PCC vooral: concertmogelijkheden bieden aan prijswinnaars van onze concoursen. De pandemie heeft het concertleven een groot deel van 2021 platgelegd, waardoor dit deel van nazorg vrijwel onmogelijk werd. De consequenties hiervan werden pas in de loop van 2021 goed duidelijk toen we weer vaker in contact kwamen met prijswinnaars, hun ouders en hun docenten.

Het niet meer voor publiek spelen – van try-outs tot grote concerten met veel publiciteit – zorgde naast het verlies aan inkomen, voor een gebrek aan spelen en studeerroutine en sociaal-muzikale interactie met medespelers. Van ouders hoorden we ook dat hun kind vaker terneergeslagen was, motivatie miste om te studeren, twijfels had over een muzikale toekomst en zich voorzichtig oriënteerde op alternatieve of aanvullende studies. Het PCC bood deze musici (en hun ouders/docenten) waar mogelijk een luisterend oor.

Concertverzoeken

Onze organisatie was in de eerste helft van 2021 volledig gefocust op het realiseren van het online Klassiek Concours en De Muziekwedstrijd, evenals op mogelijkheden om de Classic Express toch te laten rijden. Het 'onzichtbare werk' van nazorg en het ontwikkelen van mogelijk alternatieve vormen hadden dan ook geen prioriteit.

Direct na de zomer van 2021, toen corona weer even naar de achtergrond verdween, ontploften onze telefoons en mailboxen met concertverzoeken; de uitgestelde concerten werden collectief ingehaald nu het weer enigszins rendabel kon. Vanwege onvoldoende kantoorcapaciteit konden wij niet aan deze grote vraag voldoen. Wel startten we onze eigen lunchconcerten in de Nieuwe Kerk in Den Haag weer op en realiseerden we in 2021 toch nog enkele concerten voor onze prijswinnaars op bijzondere plekken. Ook werden er verschillende (concert)prijzen verzilverd.

CONCERTEN

Sebastiaan Aerts

(trompet, prijswinnaar 2021) trad op bij de Nationale Kinderherdenking op 4 mei in Madurodam.

Tijdens het **Grachtenfestival Amsterdam** gaven prijswinnaars in totaal zeven lunchconcerten.

Michelle Kumara (viool, prijswinnaar 2022) en **Ethan van der Velde** (piano, prijswinnaar 2021) traden op tijdens het Kinderprinsengrachtconcert.

Ook traden onze prijswinnaars op bij o.a. Oranjewoudfestival, Tweekt Festival, Prinsjesdagontbijt (Den Haag), Appeltaartconcerten (Kerkrade) en de serie Sterren van Morgen.

VERZILVEREN VAN PRIJZEN

Jazz | The Preda Brothers (piano en bas, prijswinnaars 2021) en **Bas Arentsen** (trombone, prijswinnaar 2021) speelden n.a.v. de NTR Radio Prijs bij het programma CoLive!

Klassiek | Adinda van Delft (viool, prijswinnaar 2021) en **Adam Akopian** (piano, prijswinnaar 2021) speelden met het Concertgebouw Kamerorkest bij Klassiek op het Amstelveld.

Jazz & klassiek | Philip Karmanov (piano, prijswinnaar 2021), **Kira van der Woerd** (viool, prijswinnaar 2020) en **Sergio Abdoelrahman** (piano, prijswinnaar 2019) mochten een concert geven buiten de landsgrenzen; zij speelden in Der Tonhalle te Zürich.

Klassiek en De Muziekwedstrijd | David Kooi (piano, prijswinnaar 2021), **Sebastiaan Aerts** (trompet, prijswinnaar 2021) en **Emilie van Hecke** (piano, prijswinnaar 2021) speelden in de Spiegelzaal in Amsterdam (zonder publiek).

Ook traden onze prijswinnaars op tijdens het programma **Podium Witteman**.

23

STATISTIEKEN MARKETING EN COMMUNICATIE

Website christinaconcours.nl

	2020	2021
Gebruikers totaal*	51.977	136.095 +84.118
Paginaweergaven totaal*	239.390	566.252 +326.862

* Gebruikers zijn bezoekers die ten minste een sessie (de periode waarin een gebruiker actief is op de website) hebben gestart

** Paginaweergaven is het totale aantal bekeken pagina's. Herhaalde weergaven van één pagina tellen ook mee.

Toelichting websitebezoek:

- In de maanden februari tot en met april, de maanden waarin het digitale klassieke concours plaatsvond – met online deelnamevideo's en de livestreams van de finale – is er een behoorlijke piek in het aantal websitebezoekers.
- Opvallend is dat in vergelijking met 2020 het websitebezoek is verdrievoudigd. De digitale concoursen, het publieksstemmen online, de livestreams (en het ontbreken van live evenementen) zijn hier hoogstwaarschijnlijk de oorzaak van.

Facebook /christinaconcours

	2020	2021
Pagina likes	4.433	5.050 +617

24

Instagram /pccconcours /demuziekwedstrijd

- PCC: **+210** volgers
- DMW: **+36** volgers

Bereik

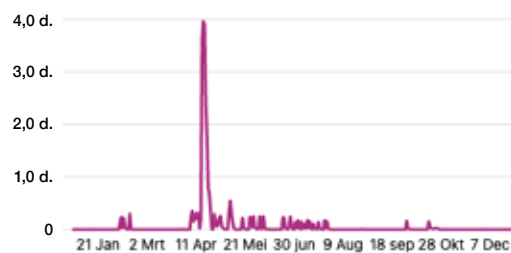
Bereik Facebook-pagina

125.438 ↑ 12,7%

Instagram-bereik

13.483 ↑ 123,4%

YouTube statistieken rondom finales concoursen

Klassiek Concours*	Vertoningen	Weergaven
Finale, deel I	47.497	5.640
Finale, deel II	27.070	3.404
Finale, deel III	18.460	2.948
Bekendmaking	59.109	4.617

* Het Klassiek Concours was volledig digitaal in 2021

Jazz Concours	Vertoningen	Weergaven
Finale Livestream	9.666	2385

YouTube cijfers 2020 vs. 2021

	2020	2021
Aantal abonnees	1.545	1.733 +188
Weergaven	109.400	151.700 +42.400

Statistieken website www.demuziekwedstrijd.nl

	2021
Gebruikers totaal	37.334
Sessies totaal	64.719
Paginaweergaves totaal	194.012
Nieuwe bezoekers	82 %

25

PCC in de media

Het PCC ontving in 2021 de nodige media-aandacht.

Naast regionale pers genereerde met name de Nationale Finale ook landelijke aandacht.

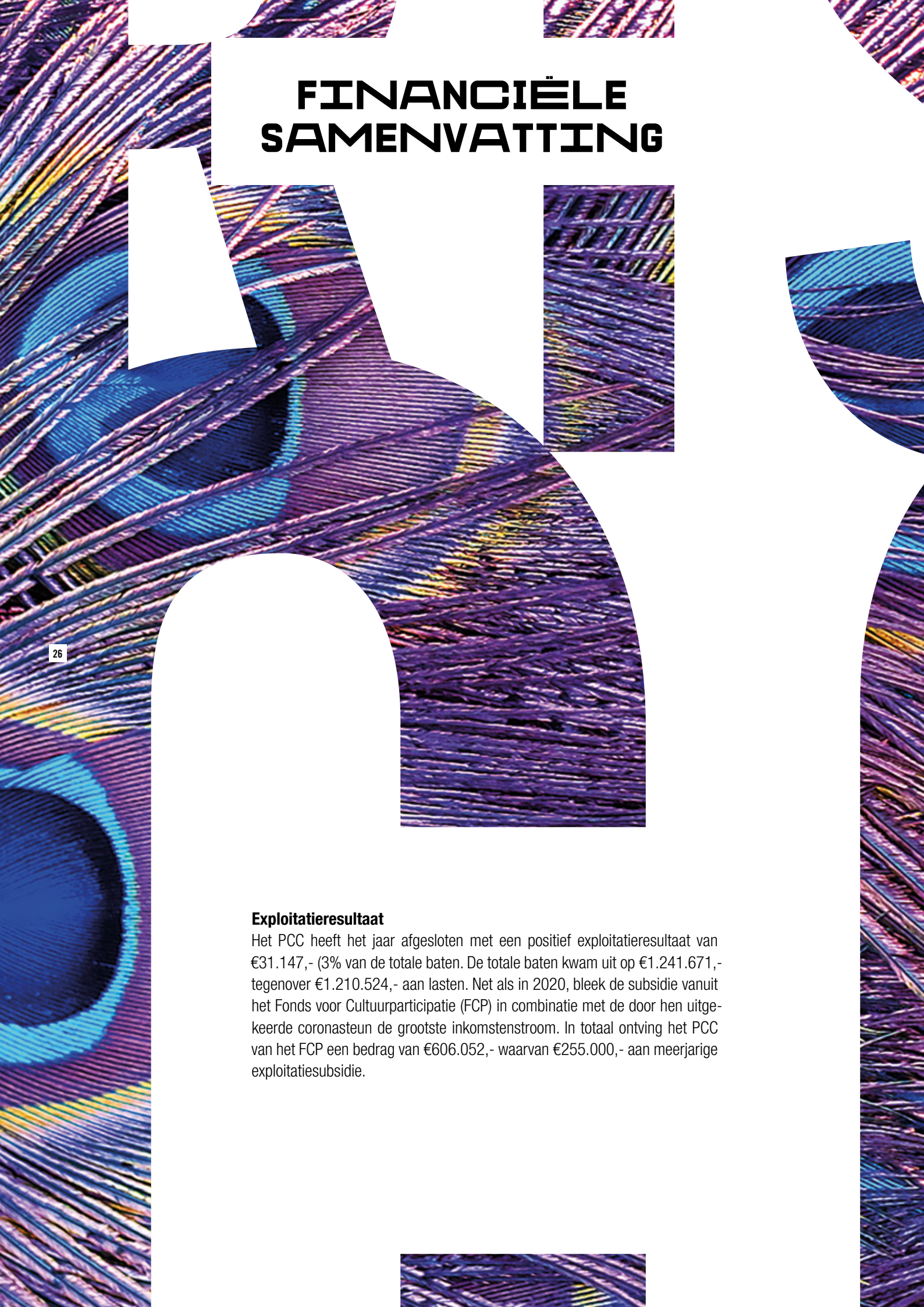
Trouw: *“Online concours draait om virtuositeit, maar dit jaar ook om de camera”.*

AD schreef over de prijswinnende broer en zus Mathijs (16 jaar, gitaar) en Adinda (13 jaar, viool) Van Delft:
“(…) muzikale wonderkinderen, maar ‘het zit niet in de familie’ (…)”

En verder:

- Vermelding in **NRC** en de **Volkskrant**
- Item in uitzending **Blauw Bloed**

FINANCIËLE SAMENVATTING

26

Exploitatieresultaat

Het PCC heeft het jaar afgesloten met een positief exploitatieresultaat van €31.147,- (3% van de totale baten. De totale baten kwam uit op €1.241.671,- tegenover €1.210.524,- aan lasten. Net als in 2020, bleek de subsidie vanuit het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) in combinatie met de door hen uitgekeerde coronasteun de grootste inkomstenstroom. In totaal ontving het PCC van het FCP een bedrag van €606.052,- waarvan €255.000,- aan meerjarige exploitatiesubsidie.

De exploitatie zag er in 2021 als volgt uit:

	2021	2020
BATEN		
sponsorgelden, subsidies, donaties	€ 1.185.585	€ 1.266.658
programmaverkoop, advertenties e.d.	€ 15.739	€ 14.288
opbrengsten uitvoeringen	€ 40.347	€ 48.490
rente-baten	€ 0	€ 0
	€ 1.241.671	€ 1.329.436
LASTEN		
Bureaunkosten		
Personeelskosten	€ 686.508	€ 621.441
Huisvesting	€ 26.357	€ 29.222
Secretariaat en kantoorkosten	€ 45.275	€ 40.741
Accountant en administratie	€ 29.322	€ 43.652
Advieskosten	€ 16.425	€ 9.741
Honoraria e.d.		
Honoraria en kostenvergoedingen jury's en anderen	€ 43.435	€ 54.784
Reis- en verblijfskosten	€ 9.688	€ 29.131
Vergoedingen prijswinnaars		
Prijzen	€ 20.351	€ 17.736
Concertvergoedingen	€ 37.412	€ 35.093
Zaal- en vleugelhuur alsmede kosten techniek	€ 62.121	€ 54.753
Publiciteitskosten	€ 101.245	€ 90.172
Representatie	€ 309	€ 202
Materiële projectkosten		
Kies je Instrument	€ 0	€ 0
Bennie Briljant	€ 0	€ 0
De Muziekwedstrijd	€ 17.986	€ 28.976
Classic Express	€ 108.536	€ 110.543
Afschrijvingen materiële vaste activa	€ 5.544	€ 5.674
	€ 1.210.524	€ 1.171.861
Exploitatieresultaat	€ 31.147	€ 157.575
Saldo ten gunste van de bestemmingsreserve	€ 31.147	€ 157.575

Vergeleken met 2020 (vorige beleidsperiode) liepen de baten uit provinciale en gemeentelijke subsidies terug met 40%. Hierin is terug te zien dat het huidige gemeentelijke – en provinciale cultuursubsidiebeleid uitdagender is geworden voor een organisatie die niet in die regio's gezeteld is en beperkt is ingebed in de lokale culturele infrastructuur. De matchingsregeling tussen rijkssubsidies en provinciale- en gemeentelijke subsidie blijkt in de realiteit slechts zeer beperkt te bestaan.

De baten uit fondsenwerving bij stichtingen en vermogensfondsen met een culturele doelstelling kwam uit op €441.144,-. Een stijging ten opzichte van 4% ten opzichte 2020, ondanks dat voor de Classic Express vrijwel geen private fondsen konden worden geworven. Dit vanwege langdurige stilstand door lockdowns. We constateren dat ook de private regionale sponsoring voor de klassieke concoursen onder druk staat en dat niet iedere concoursregio over voldoende fondsen en stichtingen beschikt om succesvol aanvragen te doen. Dat legt per definitie een grotere druk op de landelijke fondsenwerving en op de noodzaak om het bedrijfsleven aan onze projecten te verbinden. Particuliere fondsenwerving heeft in 2021 meer aandacht gekregen, in het bijzonder het verkrijgen van nalatenschappen. Hoewel hier niet op kan worden begroot en het eerst veel investeringen vraagt in zichtbaarheid en informatievoorziening, hebben we inmiddels de eerste signalen gekregen dat in 2022 nalatenschappen onderdeel zullen uitmaken van de financieringsmix.

Aan de lastenzijde zijn de grootste stijgingen ten opzichte van 2020 de bureaunkosten. Die stegen met ruim €54.000,- ten opzichte van 2020. Daarbinnen zijn de personeelslasten de grootste kostenpost en die vertonen ten opzichte van 2020 ook de grootste stijging (+€65.067,-). Hoewel de loonkosten juist iets daalden door een verjonging van het personeelsbestand,

zorgden de overige personeelslasten voor de totale stijging van de personeelslasten. Hierin zijn inbegrepen een transitievergoeding, advieskosten en een aanzienlijk deel flexibele inhuur om twee langdurig zieke medewerkers te vervangen en piekbelasting rondom de projecten op te vangen.

Veel van de lasten laten de effecten van een coronajaar duidelijk zien. Zo verschoven reguliere materiële projectkosten naar marketing en communicatie omwille van de vele videoprojecten en aanpassingen en hadden we minder kosten aan musici omdat het concertleven een groot deel van 2021 stil heeft gelegen. De kosten die we maakten voor musici zijn voor het overgrote deel toe te rekenen aan de Classic Express.

Financiële positie

Door twee opeenvolgende jaren van coronasteunpakketten, gecombineerd met stabiele fondsenwerving, is de financiële positie van het PCC verstevigd ten opzichte van de jaren 2019 en daarvoor. Er is een coronareserve aangelegd van €188.722,- en daarnaast beschikt het PCC over een algemene reserve van €135.936. Het totale eigen vermogen van €324.658,- stelt ons in staat om risico's op het gebied van tegenvallende inkomsten of onverwacht hogere uitgaven in eerste instantie zelf op te vangen. Waar nodig verstrekt de Stichting Vrienden van het Prinses Christina Concours een garantiedonatie om een project door te kunnen laten gaan. Het PCC investeerde het afgelopen jaar aanzienlijk in fondsenwerving en relatiebeheer, zowel in personele als in digitale vorm. Eind 2021 en ook bij de start van 2022 zien we die investering in toenemende mate uitbetalen via nieuwe financiers, grotere bijdragen van reeds bekende financiers en positieve signalen uit het bedrijfsleven. Samengevat kijken bestuur en directie met vertrouwen naar de financiële toekomst van de stichting.

REFLECTIE

Reflectie op ondernemerschap

Ook voor 2021 had het PCC ingezet op een groter aandeel van het bedrijfsleven in onze financieringsmix. Door corona bleek het niet eenvoudig om sponsorgelden te werven bij bedrijven. We moesten en konden gelukkig terugvallen op andere onderdelen uit de financieringsmix: nalatenschappen, fondsenwerving bij vermogensfondsen en stichtingen, en particuliere donateurs die gaven rondom ons Klassiek Concours. Uiteindelijk is de overheid onze grootste financier geweest met zowel de exploitatiesubsidie van het Fonds voor Cultuurparticipatie, alsook de coronasteunpakketten. In de subsidieaanvragen voorafgaand aan deze beleidsperiode was het lastig om gemeenten te bewegen tot meerjarige financiering, onder meer doordat we niet in die gemeenten gezeteld zijn als organisatie. Desondanks is het ons gelukt om op projectbasis subsidies toegezegd te krijgen, door aanhoudende inzet van onze fondsenwerver.

Ten tijde van de fondsenwerving en subsidieverzoeken gingen wij uit van een hybride concours, maar uiteindelijk moesten we weer respijt vragen op de gastenontvangst en een live uitvoering. Hier hebben de gemeenten zonder uitzondering heel begripvol op gereageerd. Sowieso was de betrokkenheid groot bij alle bestuurders en ambtenarij. In de doorgaande zoektocht naar sponsoring vanuit het bedrijfsleven konden we het afgelopen jaar weinig bieden qua tegenprestaties die horen bij sponsorpakketten. De ervaring leert dat bedrijven graag aanhaken op fysieke evenementen; ze geven de voorkeur aan de live beleving voor klanten en medewerkers en willen van dichtbij ervaren waar de sponsoring in feite over gaat. Voor 2022 zien wij meer kansen, nu de samenleving weer volledig open is.

Ondernemerschap kan ook gaan over commerciële kansen. Onze organisatie heeft met de digitale infrastructuur van De Muziekwedstrijd een uniek product in handen dat schaalbaar is en kan worden toegepast op andere (culturele) projecten. De komende jaren zullen de commerciële kansen die hieruit voortkomen worden uitgewerkt om zo tot een nieuwe aanvullende inkomstestroom te komen ten behoeve van de eigen projecten.

Reflectie op de monitoring en evaluatie

In 2021 hebben we als organisatie het proces van projectmatig werken onder de loep genomen. Sinds de reorganisatie eind 2018 zijn we in projectteams gaan werken, waarbinnen iedereen duidelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft. Om te onderzoeken hoe we e.e.a. beter kunnen vastleggen en organiseren, en ook om intern beter te kunnen evalueren, hebben we een externe trainer ingehuurd. Hier zijn handig inzetbare tools uit naar voren gekomen. De verantwoordelijkheid voor de begeleiding van dit proces ligt bij de Zakelijk Manager, wat een nieuwe rol is binnen het PCC. Daarnaast evalueren we ieder project afzonderlijk met het team, ook omdat het activiteitenportfolio ieder jaar een redelijk vaste cadans kent. Door het grote verloop binnen de organisatie in 2021 heeft een aantal teamleden deze training niet meegemaakt. Daarom zijn we van plan de training dit jaar te herhalen. We hebben voor het inhuren van de trainer gebruik gemaakt van de HR-voucher: een aanvullende subsidiemogelijkheid vanuit de Rijkscultuurfondsen.

Aan de start van de PCC Academy in 2020, hielden we een enquête onder drie generaties prijswinnaars. Met hun input hebben we uiteindelijk de workshops vormgegeven en uitgevoerd in 2021. De invulling van de PCC Academy is dus voor een deel vraaggestuurd.

Reflectie op de Governance Code Cultuur

In 2021 namen we de tijd om tot een nieuw bestuurs- en directiereglement te komen. Daarbij hebben we ook een jurist laten kijken naar de laatste wettelijke eisen die hieraan gesteld zijn. Bij het PCC is dit gebaseerd op de Governance Code Cultuur. Hier wordt ieder jaar door het bestuur op gereflecteerd. De uitkomsten worden met de directeur van het PCC gedeeld, bijvoorbeeld om aspecten te herschrijven en zaken beter in te regelen.

Er waren het afgelopen jaar twee bestuursvacatures. Per november 2021 zijn de voorzitter mevrouw H. Taat en secretaris mevrouw E. van Rappard vertrokken, omdat hun termijnen afliepen en zij niet

meer herkiesbaar waren. Wij hebben Cultuur+Ondernemen gevraagd om de zoektocht naar een nieuw bestuurslid voor ons uit te voeren, met de wens voor een vrouw in het bestuur. Dat is gelukt: per 1-1-2022 is Marie-Christine Schröder van Waes toegetreden als algemeen bestuurslid. Momenteel is het bestuur bezig de tweede vacature te vervullen. Per 1-1-2022 vervult de heer Brenninkmeijer de rol van voorzitter van het bestuur. De functie van secretaris is nog vacant en wordt tijdelijk toebedeeld aan een van de andere bestuursleden.

Naar aanleiding van de jaarlijkse bestuursevaluatie is het bestuurs- en directiereglement aangepast en zijn de zittingstermijnen van vier naar drie jaar gegaan om de doorlooptijd binnen het bestuur te vergroten. Daarmee hoopt het bestuur haar slagkracht te vergroten om maximaal aan te sluiten bij de behoeften van de organisatie.

Reflectie op Code Diversiteit en Inclusie

Muziek raakt iedereen. En iedereen moet van muziek kunnen genieten. Wij ondersteunen en onderschrijven de toegenomen focus op het belang van diversiteit- en inclusiebeleid en zoeken actief naar mogelijkheden om dit op eigen wijze vorm te geven. Onze ambitie is om herkenbaar, uitnodigend en laagdrempelig te zijn voor een zo divers mogelijk deelnemersveld en een zo breed mogelijk publiek dat wil genieten van jong muzikaal talent. In het volgen van de Code Diversiteit en Inclusie volgen we de 4 x P methode.

Voor ons **Personeel**, het bestuur en de organisatie als geheel grijpen we vacatures aan om tot een meer diverse samenstelling te komen; in gender, leeftijdsverspreiding, culturele achtergrond en ervaring. We proberen ook te werven buiten de cultuursector. Dit is enigszins gelukt met de komst van zakelijk manager Iris van den Akker, afkomstig uit de bancaire sector. Voor de meeste personeelsleden geldt dat zij al eerder ervaring opdeden in de cultuursector.

Ons **Publiek** hebben we het afgelopen jaar vooral online bereikt. Daarom hebben we nauwelijks inzicht in de samenstelling van dit publiek. Uit de statistieken blijkt wel dat ons publieksbereik is vergroot bij het Klassiek- en Jazz Concours, dus de kans bestaat dat het publiek ook meer divers is geworden. Op het moment dat er weer live-uitvoeringen mogelijk zijn, zijn wij qua publieksbereik deels afhankelijk van de zalen, aangezien we weinig invloed hebben op hun marketing. Met de Classic Express staan wij bij bena-

dering de helft van de tijd in krachtwijken. Het streven is om veel concerten te blijven geven voor basisscholen met veel kinderen met een migratieachtergrond.

In onze **Programmering** van activiteiten streven we naar een breed portfolio waarin alle kinderen en jongeren met een interesse in muziek zich kunnen herkennen; als publiek, maar ook als deelnemer. We bieden activiteiten voor kinderen in de basisschoolleeftijd, voor tieners en een kleiner deel voor de jongeren die studeren aan het conservatorium. Daarnaast hebben we ook een diversiteit in genres: jazz, klassiek en compositie. De Muziekwedstrijd is maximaal divers als het gaat om repertoire, instrument en stijl. We zetten ons in voor alle kinderen en jongeren in Nederland en we blijven ons inspannen om met name meer jongeren met een Oost-Europese en met een niet-westerse achtergrond te bereiken en te betrekken bij onze **Projecten**. Het ene project leent zich daar meer voor dan het andere.

Waar voorheen de **Partners** van onze organisatie voornamelijk uit onze eigen muzieksector kwamen, zoekt het PCC de komende jaren bewust naar nieuwe, aanvullende kennis en inspiratie buiten de cultuursector. Hier ligt een kans voor de PCC Academy om expertise van buiten de cultuursector aan te trekken en om ambassadeurs aan onze organisatie te binden. Op landelijk niveau breiden we onze samenwerking uit met Méér Muziek in de Klas. De combinatie van binnenschoolse muzikeducatie en onze buitenschoolse concoursen kunnen elkaar versterken. In de loop van 2022 kunnen we de eerste resultaten van deze samenwerkingen verwachten.

Reflectie op de Fair Practice Code

Het PCC is aangesloten bij de cao Nederlandse Podia en daarmee bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn. We handelen voor onze flexibele schil ook vanuit de cao. Voor zzp'ers hanteren we daarom een opslag van minimaal 40% van een normaal uurloon, bij soortgelijk werk als iemand in loondienst.

Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om het gedachtegoed van Fair Practice ook uit te dragen naar de nieuwste generatie muzikanten. Daarom willen we de Fair Practice Code ook opnemen in het curriculum van de PCC Academy, waar we onze prijswinnaars al in een vroeg stadium van hun carrière laten kennismaken met de betekenis van Fair Practice en Fair Pay. Dat is hopelijk de cultuur waarin zij zullen opgroeien. Bij de PCC Academy, talentontwikkeling en coaching van jonge muzikan-

ten staat het veranderen van hun mindset centraal. We leggen onze prijswinnaars uit dat zij voor zichzelf moeten opkomen, bijvoorbeeld als zij uren langer moeten wachten voor een optreden. Hun tijd is kostbaar en zo moeten zij ook naar zichzelf leren kijken.

Code Kinderbelang

In het meerjarenbeleidsplan 2021-2024 schreven wij over de wens een Code Kinderbelang op te stellen. Bestuur en directie voelden een toenemende noodzaak om te reflecteren op onze verantwoordelijkheid om een veilige omgeving te creëren voor alle deelnemers aan onze projecten. Hoewel wij oprecht geloven dat onze organisatie integer handelt en denkt vanuit het belang van kinderen en jongeren, vraagt de huidige tijdsgeest om een meer fundamentele reflectie op onze relatie met deze doelgroepen én op een samenleving waarin inbreuk op de universele rechten van het kind maar al te vaak voorkomt.

Eind 2021 is een eerste versie van de Code Kinderbelang tot stand gekomen, die eerst intern zal worden geïmplementeerd. Zo vragen wij om een Verklaringen Omtrent het Gedrag van alle werknemers van het PCC, implementeren we de principes en protocollen die in de Code Kinderbelang zijn opgenomen en breiden we die uit naar de flexibele schil van juryleden en andere professionals die door het PCC worden ingehuurd. In een volgend stadium dragen we de code uit binnen de kunsteducatie en professionele kunsten; als aanjager van een zo veilig mogelijke omgeving om te leren en fouten te durven maken als kind en jongere. De Code Kinderbelang wordt online gepubliceerd en is voor belanghebbenden van het PCC per heden opvraagbaar bij de directie.

BEGUNSTIGERS

Het Prinses Christina Concours werd in 2021 structureel ondersteund door:

Fonds voor Cultuurparticipatie

Begunstigers van Prinses Christina

Klassiek Concours en Talentontwikkeling 2021

Provincie Overijssel
Gemeente Enschede
Gemeente Haarlem
Gemeente Maastricht
Gemeente Meierijstad
Gemeente Rotterdam
Kabinet en Protocol Den Haag
Kunstraad Groningen
Provincie Fryslân
Provincie Limburg
Provincie Noord-Holland
Provincie Overijssel

Bob Verheeke Fonds
Bunschotenfonds
De Van den Berch van Heemstede Stichting
Dioraphte
Donateurs van de Maarten Oomes Prijs
Emmaplein Foundation
Evert Snel Piano's & Vleugels
Fonds 1818
G.Ph. Verhagen Stichting
Het Haarlemsche Muziekkonink
Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst
Mundo Crastino Meliori
Mr. August Fentener van Vlissingen Fonds
Mr. Paul de Gruyter Stichting
Prins Bernhard Cultuurfonds
Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg
Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Holland - Jo de Groot Fonds
Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel - Haersolte Fonds
Paul Pella Fonds
Stichting Beringer Hazewinkel
Stichting de Weille Ogier
Stichting Elisabeth en Frans Stump
Stichting Elise Mathilde Fonds
Stichting Gereformeerd of Burgerweeshuis Haarlem
Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof
Stichting Leye Fonds
Stichting Matty Niël
Stichting van der Linden Fonds
Stichting Vrienden van het Prinses Christina Concours
Triodos Foundation

Van Ommeren - de Voogt Stichting
Van Cappellen Stichting
Van Lanschot Kempen
Stichting Bevordering van Volkskracht - Van Leeuwen Van
Lignac Stichting
Zadelhoff Cultuurfonds

Begunstigers van Prinses Christina Jazz Concours 2021

Gemeente Amsterdam/AFK
Dioraphte
Nut Amsterdam
Prins Bernhard Cultuurfonds - Petronella Andriessen Fonds
Zabawas

Begunstigers van De Muziekwedstrijd 2021

Stichting De Weille Ogier

Begunstigers van De Nieuwe Kerk Concerten 2021

Fonds 1818

Begunstigers van de Classic Express 2021

Provincie Limburg
Gemeente Enschede
Debman Foundation
Fonds 1818
Hinderrust Fonds
Kiwanis Delfts Blauw
Mr. August Fentener van Vlissingen Fonds
Prins Bernhard Cultuurfonds Drenthe
Prins Bernhard Cultuurfonds Fryslân
Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel - Staargaard-van
Oostrom Meyjes Fonds / Jan van Zeijst-Muziekstudiefonds
voor Drenthe en Overijssel / Bredius Fonds
Rotary Den Haag
Sint Clemens Stichting
Stichting Bevordering van Volkskracht
Stichting de Weille Ogier
Stichting het Hervormd Weeshuis Zwolle
Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof
Stichting Pan Fonds
Triodos Foundation

Ook dankt het PCC meerdere fondsen en donateurs die graag
anoniem blijven.

SAMENWERKINGSPARTNERS

Amersfoorts Jeugd Orkest
AVRO TROS Spiegelzaal
Britten Jeugd Strijkorkest
Domestica Rotterdam
Donemus
Hofstads JeugdOrkest
Festival Zeeland Klassiek
Gaudeamus Muziekweek
Haydn Jeugd Strijkorkest
Kennemer Jeugd Orkest
Kunst in de Kamer
Koninklijk Concertgebouworkest
Matangi Quartet
Monward Consort
Muziekgebouw aan 't IJ

Muziekhaven
Nationale Jeugdorkesten Nederland
Noord Nederlands Orkest
Orlando Festival
Peter de Grote Festival
Philharmonie Haarlem
philharmonie zuidnederland
Philips Symfonie Orkest
Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel
Rotterdams Philharmonisch Orkest
Symfonica Stadshagen
Theaters Tilburg
Viotta Jeugdorkest
Vrienden van het Noord Nederlands Orkest
Wonderfeel

BIJLAGE 3

CONCERTEN

CLASSIC EXPRESS

In **2021** zijn ruim **4726** kinderen bereikt met een concert in de Classic Express. In totaal ging het om **191** concerten. In totaal leverden de concerten **530** podiumbeurten op voor jonge musici. Daarnaast zijn er **40** concerten geannuleerd vanwege de coronapandemie. In het regulier onderwijs bereikten we met **137** concerten, op **49** dagen concertdagen, met **3** concerten per dag

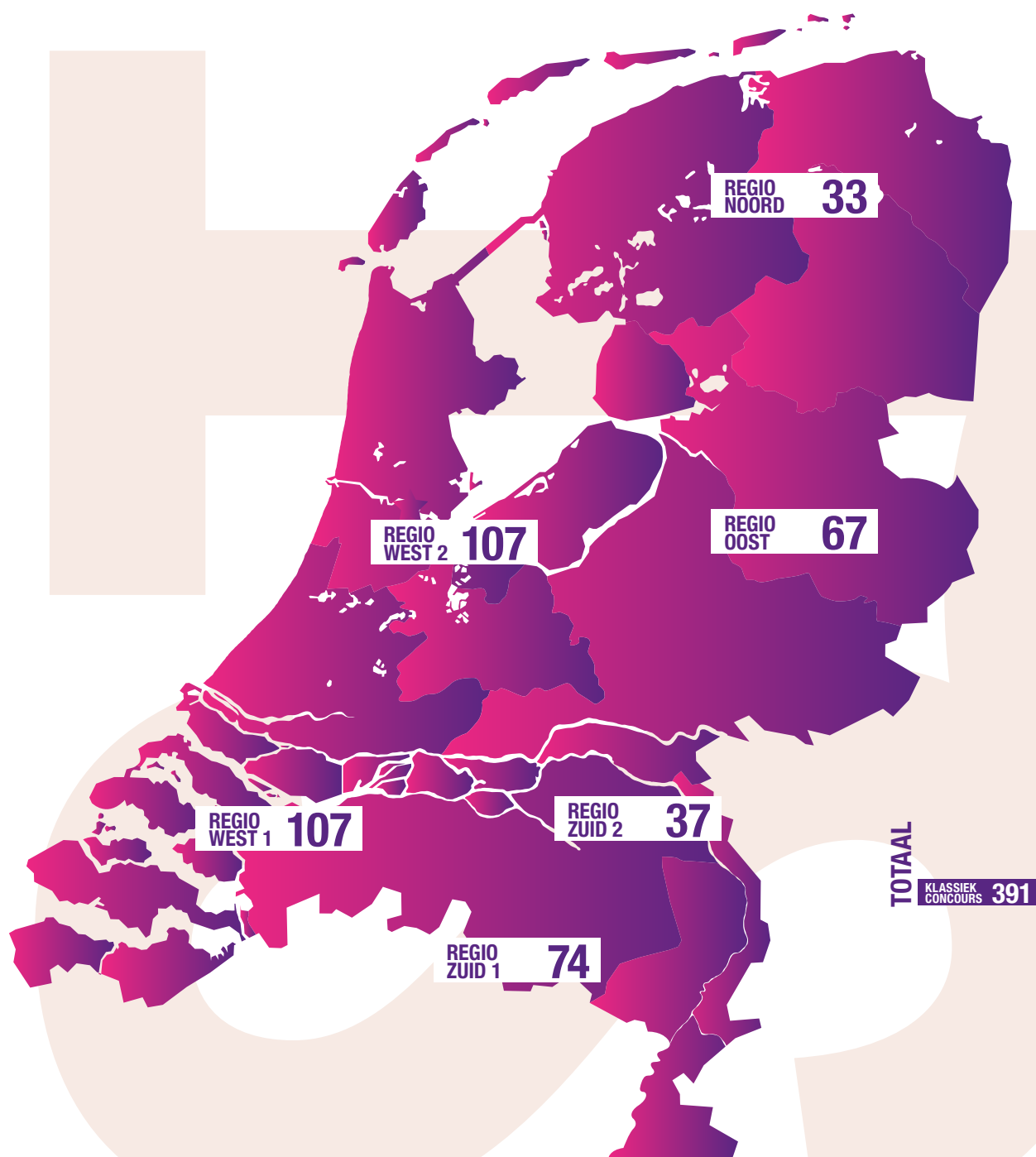
Bolsward	Friesland
Sneek	Friesland
Uft	Gelderland
Nunspeet	Gelderland
Valkenburg	Limburg
Nederweert	Limburg
Maastricht	Limburg
Amsterdam	Noord-Holland
Zandvoort	Noord-Holland
Hoorn	Noord-Holland

Zwolle	Overijssel
Enschede	Overijssel
Goor	Overijssel
Utrecht	Utrecht
Axel	Zeeland
Dordrecht	Zuid-Holland
Delft	Zuid-Holland
Rotterdam	Zuid-Holland
Vlaardingen	Zuid-Holland
Den Haag	Zuid-Holland
Leiden	Zuid-Holland

Bij concerten waar gemengd regulier en speciaal onderwijs samen naar de concerten kwam luisteren, en in het speciaal onderwijs, vonden in totaal **54** concerten plaats, gedurende **9** concertdagen, in **5** plaatsen.

DEELNEMERS PER PROVINCIE

35

STICHTING VRIENDEN
PRINSES CHRISTINA CONOURS

Het was een bijzonder jaar voor de Vrienden. In plaats van live op locatie kon men het Klassiek Concours voor het eerst alleen online volgen, via onze site en onze social media-kanalen. Gelukkig konden zij tussen de lockdowns door wel live genieten van het Prinses Christina Jazz Concours; een spetterende dag die resulteerde in veel positieve reacties van aanwezige Vrienden.

Helaas is er vanwege het gebrek aan overige live evenementen weinig gelegenheid geweest tot het werven van nieuwe Vrienden. We kijken uit naar 2022 waar Corona minder grip heeft op de maatschappij en we een nieuwe vriendenstructuur willen implementeren. We verheugen ons erop om alle Vrienden binnenkort weer te mogen verwelkomen bij onze evenementen!

PRINSES CHRISTINA
CONCOURS

www.christinaconcours.nl